

ལེ་སུ་ལེ། ལེ་བེ་རས་བརྩམས།
 རྒྱངས་ཚང་བསོད་ནམས་རྩོེུས་《རྒྱ་གར་གྱི་གྲགས་ཅན་མི་སྣ་
 བརྩ།》ཞེས་པའི་དབ་ལས་བདམས་ཏེ་བསྐྱར།

སྤྱི་ལོ་གཅིག་དགུ་ཉེ་བརྒྱད་ལོའི་ལྷ་དང་པོའི་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཉིན་གྱི་
ཕྱི་དྲོད། སྐུ་ན་ཅུང་ཟད་བགེས་པའི་མི་ཞིག་རང་གི་བཅུགས་ཤག་
གི་སྒོར་བརྒྱད་ཉིན་རྒྱ་ཆོས་པ་ཆོའི་སར་འགོ་བའི་ལམ་ཁར། གློ་
བུར་དུ་མེ་མདའི་སྐད་སྒྲ་བཞི་རིམ་པར་གྲགས་སྐབས་བགེས་པོ་
ཁོང་དེ་སུར་ཐང་ལ་འགྱེལ། མཆན་མོ་དེར་ཁོང་གི་གློས་བྱལ་གྱི་
གྲོགས་པོ་པཎ་ཌེ་ཏ་ནེ་ཏ་རུས་(Nehru)རྒྱུང་འཕྲིན་བརྒྱད། འོད་
སྒྲུང་ང་ཆོའི་མི་ཆེ་དང་རྒྱུང་དུ་གྲེས་པས། འཇིག་རྟེན་སུན་པས་
ཁོངས་སོང་ཞེས་རྒྱ་གར་མི་དམངས་ལ་ཁུབ་བསྐྱགས་བྱས། ལོ་ན་
ཅུང་ཟད་བགེས་པའི་རྒྱབས་ཆེན་མི་སྒྲ་ཁོང་མདུ་ཏ་མ་གླན་རྟེ་
མཆོག་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གི་སྐུ་ཆོའི་མཇུང་རྒྱམ་མི་ཤེས་མཁན་སུ་
ཞིག་ཡོད། མདུ་ཏ་མ་གླན་རྟེ་མཆོག་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༨༦༩ལྷོ་༡༠ཆོས་
འཁོར་རྒྱ་གར་རུབ་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པའི་པོར་པན་དུར་ཞེས་
པར་སྐུ་འབྱུངས་ཤིང་། མོ་དུན་ཏ་ས་ནི་(Mohandas)ཁོང་གི་
མཆན་གྱི་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་ཞིང་དེའི་དོན་རྒྱབས་ཆེན་གྱི་སྒྲ་སྟོན་
ཅེས་པ་ཡིན་ལ། ཆོག་ཐུང་དུ་འདི་ནི་ཁོང་གི་མཆན་མགོར་ཕྱིས་སུ་
ཐོགས་པ་ཞིག་རེད། གླན་རྟེ་མཆོག་གི་བྱིམ་རྒྱུད་ཀྱིས་སྤོང་གཞུང་

གི་གོ་གནས་གལ་ཆེན་རྒྱ་རིང་བཟུང་བ་དང་། ཁོང་གི་ཡབ་ཀྱང་
རྒྱ་གར་མངའ་སྡེ་ཞིག་གི་ལས་གནས་མཐོ་བའི་ལས་བྱེད་གཤིས་
ཀ་བཟང་ལ་སློ་ཁོག་ཡངས་པ། ཕྱག་ལས་ཐོག་ཏུ་ཅང་འཛོན་ཐང་
ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་བུ་ལྷན་རྟེན་གྱི་ཡབ་ལ་བརྟེ་སེམས་
ཆེ་བ་མ་ཟད། དུམ་ལ་ཡང་བརྟེ་ཞེན་ཤུགས་ཆེ་ཡོད། ཁོང་གི་མ་
དུམ་ནི་དོན་རྒྱུ་འོས་ལུགས་ལ་དད་འདུན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་མཆོད་
པ་མ་ཕུལ་སྟེན་བཟུང་བཏུང་མི་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན།

ཐེངས་ཤིག་མོས་ཉི་མ་མ་ཤར་བར་དུ་བ་མ་མ་བོས་པར་
བསྐྱད་ན་དཀོན་མཆོག་གིས་མའི་རེ་འདོད་སྐྱབ་ངེས་སྟུང་པའི་
ཆོར་སྒྲུང་སྒྲེས། ཡིན་ན་ཡང་སྐབས་དེར་ཆར་དུས་རྒྱ་གར་གྱི་
ཡུལ་ལུང་འགའ་རེར་བླ་བ་ཉིས་གསུམ་རིང་ཆར་བ་རྒྱན་མ་ཆད་
པར་འབབ་པའི་དུས་དེ་ལ་ཆར་དུས་ཞེས་བེད། སྐར་མཁན་གྱི་
མཆོག་། འགོ་ཚུགས་པས་ཡུན་རིང་པོར་ཉི་མ་སྟོན་གསེབ་ལས་
མ་མངོན་སྟབས་མའི་བུ་ཕྱག་ཆོར་ཞེད་སྒྲུང་སྒྲེས་ཏེ། རྒྱ་རིང་
ངང་ནམ་ཁར་ཅེར་ནས་ཨ་མ་ལགས་ལ་ཉི་མ་ཤར་སྟབས་བཞེས་
ལག་མཆོད་རོགས་ཞེས་བཤད་རྒྱུར་བྲེལ་གཅེན་པོ་ལངས།

ལྷན་རྟེན་མཆོག་གིས་སྐྱ་ཆེའི་མཐའ་མཇུག་སྐབས་སུ་གསུང་
ཅུ་མ་ཞིག་མཇོད་པའི་ནང་ཁོང་གིས་དེ་སྔའི་ཕྱག་ལས་གནང་སྟེར་

ཤུགས་ཆེར་བྱིས་འདུག་པ་དེའི་ནང་དཔེ་དེབ་དང་སྟོབ་ཚན་
རྣམས་ནི་ཁོང་གི་གྲོགས་པོ་དངོས་གནས་དེ་ཡིན་པས། སྟོབ་གྲུའི་
ནང་སྟོབ་གྲོགས་གཞན་ལ་གྲོགས་པོ་སྒྲིག་པ་དང་། མི་གཞན་དག་
གིས་ལམ་ཁར་སྐད་ཆ་བཤད་པའམ། ཅུང་མོ་ཅུང་རྒྱ་སྟོབས་ཀྱིས་
དུས་ཚོད་ཆུད་བོས་གཏོང་ངེས་སྟེ་བཞིན་མགྲོགས་པོར་ནང་དུ་
ལོག་འགྲོ་བའི་གཞུང་དྲང་གི་བྱ་ཆུང་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་སྟོབ་གྲུ་
གྲོལ་མཚམས་ཡབ་ལ་ཤུག་རྟགས་བྱེད་དགོས་པས་སྟོབ་གྲོགས་
གཞན་དང་མཉམ་དུ་ཅུང་མོར་མི་གཡེང་ཞིང་། དེ་དག་དུས་ཚོད་
འཕྲོ་བརྒྱག་གི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་ནན་པོ་གནང་གི་ཡོད།

ཉིན་ཞིག་སྟོབ་གྲུའི་ཅུང་རྟགས་ཆུང་དུ་ཞིག་གིས་ཁོང་ལ་
སུན་གཙུག་བྱས། ཁོང་ཚོར་སྤྲོ་མ་གཏོགས་འཛིན་གྲུ་མེད་པའི་
ཉིན་ཞིག་མོ་དྲུག་ཏུ་དགོང་མའི་ཆུ་ཚོད་བཞི་བའི་སྟེང་ཕྱིར་སྟོབ་
གྲུར་ཅུང་རྟགས་ཆེད་ཡོང་དགོས་སྟབས། ཁོང་ལ་ཆུ་ཚོད་མེད་
པས་སྤྲིན་པ་འཐིབ་པའི་གནམ་གཤིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་ནས་རྗེས་ལུས་
ཐེབས། དེར་བརྟེན་ཅུང་མོ་མཇུག་རྩོགས་ཁར། སྟོབ་གྲོགས་ཚོ་
ཡང་ཕྱིར་ཕྱིར་དུ་ལོག་བེད་འདུག་ཕྱི་ཉིན་དེར་ཁོས་སྤར་ཉིན་གྱི་
ཅུང་རྟགས་ཚོགས་འདུར་རྗེས་ལུས་ཇི་ལྟར་ཐེབས་ཚུལ་སྟོབ་

གཙོར་འགྲེལ་བཤད་བྱས་སྐབས་། སློབ་གཙོས་ཡིད་ཆེས་མ་བྱས།
སློབ་གཙོས་མོ་དྲུག་ཏེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱ་མཚན་དང་མོར་མ་བཤད་
སྐབས་ཉེས་ཆད་ངེས་པར་དུ་འབབ་ངེས་ཞེས་བཤད། དེ་རྗེས་
སློབ་གཙོས་མོ་དྲུག་ཏེ་རྩུན་བཤད་མཁན་ཞིག་ཡིན་མིན་ཐད་
དགོངས་བཞེས་གནང་བར། མོ་དྲུག་ཏེ་དེ་ཕྱི་སློབ་ལམ་ནས་
རྩུན་བཤད་མཁན་ཞིག་མིན་པའི་ངོས་འཛིན་བརྟན་པོ་ཐོབ། ཡིན་
ན་ཡང་། ཁོང་གིས་གནས་ཚུལ་དེ་རྒྱུད་ཇི་ལྟར་བྱེད་བྱུང་མིན་
ལ་བསམ་སློབ་ཡང་ཡང་བཏང་། འདི་འདྲིའི་ལོ་རྒྱུད་ཞིག་གིས་
གཟབ་ནན་དང་དྲང་བདེན་གྱི་མི་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་རྟོགས་ཡོད་
པ་མ་ཟད། བག་ཟོན་ཅི་ཡང་མེད་པར་རྟག་དུ་ཁོར་འཁྱུལ་ཅན་གྱི་
བསམ་སློབ་གཏོང་མཁན་དག་ལ་ལམ་སྟོན་བྱེད།

ཕྱིས་སུ་མོ་དྲུག་ཏེ་བསམ་སློབ་འགྱུར་བ་སོང་ཏེ་རྩེད་ཐང་ནས་
རྩེད་མོ་རྩེ་བའི་རིན་ཐང་ཤེས། དེ་མཚུངས་ཁོང་གིས་དཔེ་དེབ་
ཞིག་ནས་ལུས་རྩལ་སྤྱང་བར་བྱུང་ཆོས་གང་མང་ཡོད་པའི་སྐོར་
གཟིགས་སྐབས། སྐབས་དེ་ནས་སུ་མཐུད་ཁོང་གིས་ས་ཐག་རིང་
པོར་གོམ་བགོད་བྱས་ཤིང་སློབ་བཟུང་གི་རྣམ་པ་དེས་ཁོང་གི་མི་
ཆོ་བདེ་ཐང་དང་དགའ་སྟོན་ངང་བསྐྱུལ་བ་རེད། ཁོང་གི་དེབ་

ཞིག་ནང་འདི་ལྟར་གསུངས་འདུག ཁོ་རང་གི་ཡིག་གཟུགས་མི་
ལེགས་ཀྱང་། ཡིག་གཟུགས་ནི་དེ་འདྲིའི་གལ་ཆེན་ཞིག་མིན་པར་
བསམ་སྟེ་ཡར་རྒྱས་མ་བཟང་། རྗེས་སུ་ཁོང་ཨ་ཇེ་རི་ཁར་ཡོད་
དུས་ཁུལ་དེའི་བྲིམས་ཚུངས་པ་དང་། གཞོན་སྐྱེས་ཆེའི་ཡིག་
གཟུགས་ཏེ་ཅང་ལེགས་པོ་ཡོད་པ་མཐོང་ནས་ཁོང་རང་ངོ་ཚ་བར་
གྱུར་པ་དང་། ཡིག་གཟུགས་མི་ལེགས་པ་རྣམས་མིའི་ནང་གི་རྒྱས་
མེད་དག་རེད་སྟམ་ནས་སྐབས་དེར་ཡིག་གཟུགས་ཡར་རྒྱས་སུ་
གཏོང་ཅི་བྱུང་བྱས་མཐར་ཁོང་གི་ཡིག་གཟུགས་ཏེ་ཅང་ལེགས་
པོར་གྱུར།

རུས་རྒྱུད་མོ་དྲུག་ཏེ་ཡིན་པ་རྣམས་ལོ་བཅུ་གསུམ་སྟེང་
གཉེན་སྲིག་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་ནི་སྐབས་དེའི་རྒྱ་གར་ལ་མཆོན་
ན་ལོ་ན་རྒྱང་དྲག་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་མེད། ལྷན་རྒྱུ་འཛིན་ནང་གི་
གཅེན་པོ་ཆེ་ཤོས་གཉེན་སྲིག་བྱས་ཟིན་ཡང་། ད་དུང་ཕ་མ་གཉིས་
ཀྱིས་བྱ་འབྲིང་བོ་དང་། རྒྱང་ཤོས་ཉིས་ཀ་དང་། དེ་མིན་ལྷན་རྒྱུ་
མཆོག་གི་ཞང་པོའི་བྱ་སོགས་རུས་མོ་དྲུག་ཏེ་ཡིན་པ་རྣམས་དུས་
གཅིག་ཏུ་གཉེན་སྲིག་བྱས། གཉེན་སྲིག་སྐབས་གཞན་གྱིས་ཁྱེད་
ཡོང་བའི་ལེགས་སྐྱེས་དང་། གསོལ་སྟོན། སྐྱེས་ཀ་ལེགས་པའི་

གྲོན་གོས་སོགས་གང་མང་ཐོབ། ལོ་ན་རྒྱུ་བའི་མོ་དྲུག་ཏའི་
བཟའ་ལྷ་ཀི་སློབ་གྲ་འགྲིམ་སྤྱོད་མེད་ལ། སྤངས་པའི་གཉིན་
སྒྲིག་དེས་ལྷན་ཉི་རང་ཉིད་ཀྱི་སློབ་སྤྱོད་ལ་ཡང་གཞོན་སྒྲོན་ཐེབས་
ཏེ་དམར་རིམ་སློབ་འབྲིང་སྐབས་ཀྱི་ལོ་གཅིག་ཀྱང་རྒྱུ་ཐོས་སུ་
སོང་། སྐབས་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་ཁོང་གིས་སློབ་སྤྱོད་ལ་འབད་པ་
བྱས་འབྲས་སུ་ལོ་གཅིག་ལ་འཛིན་རིམ་གཉིས་འཕར་བྱུང་པར་
བྱུང་།

སློབ་གྲྲི་ནང་གི་ཁོའི་ན་གཞོན་གྲོགས་པོ་འགའ་ཡོད་པ་དེ་
ཆོའི་གཤེས་སྤྱོད་མི་ལེགས་ཤིང་། མོ་དྲུག་ཏས་ཁོ་ཆོའི་གནས་ཚུལ་
ཤེས་བཞིན་དུ་ཁོང་གིས་གྲོགས་པོའི་གཤེས་ཀ་རང་ཉིད་ལ་འགོས་
པར་དོགས་ཐོན་དང་བཅས་གྲོགས་པོ་ཞིག་གི་སྤྱོད་ལམ་བཟང་
ཕྱོགས་སུ་བསྐྱར་རྒྱུ་འབད་བཅོམ་བྱས། མོ་དྲུག་ཏ་མ་ལྷན་ཉི་
མཆོག་གི་ནང་མི་ཆོ་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་ཅིང་། སྤྱོད་ཚུལ་འདྲ་མིན་
བཟུང་ནས་མི་ཆོ་སྤྱོད་འདོད་མེད་པས་དམར་ཟས་རྩ་བ་ནས་སྤྱོད་
ཀྱི་མེད། ཡིན་ན་ཡང་མོ་དྲུག་ཏའི་གྲོགས་པོ་ཆོས་ཤེས་ན་ལེགས་
ཚུལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་བྱས་ཁར། ད་དུང་ཡིད་ཆེས་ཐབས་སུ་ང་ཆོ་
ཉམས་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་ཤེས་ཐོས་པས་ཡིན་པ་དང་། དབྱིན་ཇི་བ་

ཚེས་ཤེད་གི་ཡོད་སྟབས་ང་ཚོ་དབང་བསྐྱར་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་
རེད། ང་རང་ཡང་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་ཞིང་མགྲོགས་པ་ནི་ཤེས་
པས་རེད། བྱེད་རང་གིས་ཤེད་ཅམ་ཐོས་ནས་སྟོབས་ཤུགས་
གང་འདྲ་རྒྱས་མིན་སྟོས་དང་། ཞེས་བཤད།

སྟབས་ཤིག་ལ། མོ་དྲུག་ཏུ་ཁོང་གི་གྲོགས་པོར་བྱུང་ཅམ་
ཡིད་ཆེས་ནས། ཁོང་རང་ཉིད་ལ་མཚོན་ན་སྤྱིར་ལུས་སྟོབས་ཞན་
པ་ཅམ་དུ་མ་བཟད། མཚོང་རྒྱགས་ཀྱི་རྩལ་དེ་བས་ཀྱང་ཞན་ལ།
ལུས་ཞན་ཁོང་འདྲུག་རྒྱར་སྐྱེད་སྤྱོད་པས་ཁོང་གི་ཉལ་ཁང་
ནང་མཚན་མོ་རྟག་དུ་སྤྱོད་སྤྱོད་ནས་འཛོག་དགོས། དེར་བརྟེན་
ཁོང་གིས་ཤེད་འདྲོད་ཤུགས་ཆེར་སོང་ཡང་། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལ་
དབུ་སྐྱོར་གཏོང་བར་འཚེར་སྤང་སྤྱོད།

ཉིན་ཞིག་གྲོགས་པོ་དང་ལྷན་གཅིང་པོའི་འགྲམ་གྱི་ས་ཆ་ཏུ་
ཅང་སྤྱིང་འཇགས་ལྷན་པ་ཞིག་དུ་སོང་བ་ནས། མོ་དྲུག་ཏུ་ར་
ཤེད་བྱོ་བ་ཐོག་མར་བྱུང་ས། ཁོང་ལ་ཤེས་ཏེ་ན་ཆ་བྱུང་རྗེས་ཀྱི་
ལོ་གཅིག་འགོར་མཚམས་སུ་རྟག་དུ་ཁོང་གི་གྲོགས་པོས་ཁོང་ལ་
ཤེད་རུ་འཇུག་རྒྱུའི་གྲ་སྒྲིག་བྱས་ན་ཡང་། མོ་དྲུག་ཏུ་ངའི་ཡབ་
ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་ཐོས་ན་ཡང་། སྐྱེད་ཐུགས་ལ་སྤྱོད་མཛོག་ཅི་

ཡང་མི་འདུག་པས་ངེས་པར་ཤ་བ་དགོས་དོན་མི་འདུག་དགོངས་
ཏེ་ཤ་གཙང་བཅད་བྱས།

ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་མོ་དྲུག་ཏུ་སྐྱེས་ཅི་བྱས་མ་ཤེས་
ཀྱང་། དེ་ནས་བཟུང་ཁོང་གིས་ཤ་སྒོག་བྱས་སྟེ་མེད་ལ། ཤའི་
བྱོ་བར་གཏུག་ནས་བལྟས་སྟེ་མེད། ཡིན་ཡང་ད་དུང་ཁོང་དང་
ན་གཞོན་གཞན་ཞིག་གིས་ཐ་མག་འཐེན་འགོ་བཙུགས། ཁོང་
གཉིས་ཐ་མག་ལ་དགའ་དྲགས་ནས་འཐེན་པ་མིན་ཡང་། མི་ཁྱེད་
པ་ཆོས་ཁར་ཐ་མག་བཟུང་སྟེ་དུ་བ་སྒོ་སྒོག་སྒོག་བྱས་ཆེ་ཁོང་ཆོར་
བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་ཆོར་བ་ཞིག་འབྱུང་བཞིན་པར་སྟུང་ནས་ཁོང་གཉིས་
ཀྱིས་དངུལ་རྩུང་ཙམ་རེས་ཐ་མག་ཉོས་ཏེ་འཐེན་པ་དང་། སྐབས་
འགར་ཞང་པོའི་དུད་སྡེ་དག་བསྒྲིགས་ནས་འཐེན་ཡང་། ཡིད་མ་
ཆོམས་སྐབས་ཐེངས་རེ་གཉིས་ཤིག་ལ་ཐ་མག་ཉོ་ཆེད་ནང་གི་
གཡོག་པའི་དངུལ་ཏོག་ཙམ་རེ་ཡང་བརྒྱས་ཡོད།

ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་མོ་དྲུག་ཏུ་ཐ་མག་འཐེན་པ་ནི་
སྐྱུགས་བྱོ་བའམ་གཞོད་འཆེ་ཙན་ཞིག་རེད་སྟུང་སྟེ་མཆོམས་
བཞག་སྟེ་ལམ་འདི་དག་གིས་གཞོན་ཅུ་མོ་དྲུག་ཏུ་ཉེན་ཁའི་
གནས་སུ་བསྐྱུལ་ཡང་། དུས་དེ་ནས་ཁོང་གིས་མི་ཆེ་བདེན་དོན་
ཀྱིས་སྦྱེལ་རྒྱའི་དམ་བཅའ་བཞག་ཐོག་རང་གི་ཕ་མ་གཉིས་ལ་

དབུ་བསྐྱར་བྱས་པ་དང་། ཚེས་ལྷགས་ཀྱི་བེམས་གཞིར་གཏོར་
བརྒྱགས་བྱས་པས་རང་ཉིད་མི་ངན་ཞིག་རེད་སྟེ་པའི་འགྱུད་
སེམས་དྲགས་པོས་མནན། ཁོང་གི་བསམ་པར་ཤ་བོས་པ་དང་ཐ་
མག་འཐེན་པ། དེ་འབྲེལ་གྱིས་ཡབ་ཡུམ་ལ་དབུ་བསྐྱར་བྱས་པ་
བཅས་ལས་གཞན་པའི་བྱགས་འགྱུད་སྦྱེ་བྱེད་ཅིག་ད་དུང་ཡོད་པ་
ནི། ཁྱ་ཅུང་ཙམ་བྱས་པ་དང་། ལྷག་པར་ཁོང་ལོ་ན་བཙོ་ལྗེའི་
སྐབས་རང་གི་ཕུ་བོའི་ས་ནས་གསེར་རྩྭ་ཅུང་ཅུང་ཞིག་བརྒྱས་པ་
དེ་ཁོང་གི་སེམས་ཁོངས་སུ་སྡེད་དེ་ག་གེར་གནས་པར་གྱུར། ངན་
སྦྱོད་དེ་ཚོ་མཚམས་བཞག་ནས་མཐར་ཁོང་གིས་དེ་སྔ་ཅི་བྱས་ཡི་
གེར་བཀོད་དེ་རང་ཉིད་ལ་ཉེས་ཆད་གཙོད་དགོས་ཚུལ་དང་།
སྤྲད་མར་ཁྱ་དང་ངན་སྦྱོད་གང་ཡང་མི་བྱེད་པའི་དམ་བཅའ་
བཞག་པའི་ཡི་གེ་དེ། འོ་ཆ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་ནད་གྱིས་མནར་
བའི་བྱམས་བརྩེ་ཅན་གྱི་ཡབ་དམ་པར་སྐུལ། ཡབ་གྱིས་ཡི་གེ་དེ་
གཟབ་ནན་ངང་བཀྲལ་གས་རྗེས་མིག་བཙུམ་ཏེ་བསམ་སྒོ་ཞིག་
བཏང་རྗེས་མིག་བྱང་ལས་མཆི་མ་བཟུར་བཞིན། ཁོང་གིས་དལ་
མོས་ངང་ཡི་གེ་དེ་ཕྱིར་ལྟོ་བ་བརྩེགས་བརྒྱབ། བྱས་ཡབ་དམ་
པའི་སྐྱ་ཅུང་དང་བཀའ་བཀྱོད་ལ་སྐྱག་ན་ཡང་། ཡབ་གྱིས་བཀའ་

བཀྱེན་དང་ཉེས་རྩུང་གང་ཡང་མ་གནང་བར་སེམས་ཀྱི་དུང་ཞེན་
མཚོན་པའི་སྤྱན་ཆབ་བསེལ་བཞིན་བཟུགས་པ་དེ་མོ་དྲུན་ཏར་
མཚོན་ན་ཡབ་དམ་པའི་སྤྱན་ཆབ་དེས་ཁོང་སྐྱེ་རྩུང་བཞེངས་ནས་
བཀའ་བཀྱེན་བཏང་བ་ལས་ཀྱང་གཞོན་ལྷགས་ཆ་བ་དང་། ཟབ་
ནན་གྱི་སློབ་གསེའི་སྤྱང་བརྟན་བསྐྱུན་པ་དེ་མོ་དྲུན་ཏས་བརྗེད་ག་
ལ་སྤྱིད།

ལྷན་རྒྱེ་ལོ་ན་བཙེ་བརྒྱད་སོན་སྐབས་རྒྱ་གར་ནང་ཁུལ་གྱི་
མཐོ་རིམ་སློབ་གྲར་ལྷགས་ན་ཡང་། སློབ་ཚན་དག་གིས་ཁོང་ཡིད་
དབང་ཆེས་ཆེར་འགྲུག་མ་རྒྱས་པས་ལོ་ཕྱེད་ཙམ་ནས་འགོ་
མཚམས་བཞག་དེ་ནས་དུས་ཡུན་རྩུང་ཙམ་སོང་རྗེས་དབྱིན་ཡུལ་
དུ་ཁྲིམས་ལྷགས་རིག་པར་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དུ་འགོ་རྒྱ་བྱས། ཁོང་
གིས་རྒྱ་གར་བཞག་སྟེ་རུབ་ཕྱོགས་སུ་སོང་ཆོ། རུབ་ཕྱོགས་པ་ཆོ་
དང་ལྷན་དུ་བཟའ་བཏུང་བྱེད་རྒྱ་སོགས་ནི་ཁོང་ལ་མཚོན་ན་ལས་
སླ་བོ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན། འདི་ནི་ཁོང་གི་ཆོས་ལྷགས་དང་མི་མཐུན་
སྐབས། ཉིན་རྒྱུ་འཛོམས་ལྷགས་ཀྱི་དབུ་བྲིད་རྣམ་པས་ཁོང་འགོ་
རྒྱར་བཀག་འགོག་བྱས་པའི་དཀའ་ཁག་ལ་འཕྲད་ཁར། ད་དུང་
ཡང་བའི་དཀའ་ངལ་དེ་དག་གི་ཁྲོད་ནས་ལོ་ན་བཙེ་བརྒྱད་ལ་
སོན་པའི་གཞོན་རུ་མོ་དྲུན་ཏ་རང་གི་བཟའ་ཟླ་དང་། ལུ་ཕུག་

སོགས་རྒྱལ་དུ་བསྐྱར་རྒྱལ་བཟོད་སྒྲིལ་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཡིན། དེ་
ནས་ཁོང་མཚོ་གུ་བརྒྱད་དབྱིན་ཡུལ་དུ་སོང་། མཚོ་གུའི་སྤྲོད་ཁོང་
གིས་ཐེངས་དང་པོར་གྲོགས་པོས་གནང་བའི་རྒྱལ་ལྷགས་ཀྱི་ཆས་
གོས་(Suit)གསར་པ་དེ་བྱོན་པ་དང་། སྟོད་སྦྲང་ཆ་ཅན་གྱི་ལ་བ་
དེ་བྱོན་ནས་དབྱིན་ཡུལ་དུ་མ་འབྱོར་བར་ཁོང་གི་རས་དཀར་གྱི་
ཆས་གོས་རྣམས་ཉར་ཚགས་བྱས།

སྐབས་དེར་སྟོན་མཁུག་ཡིན་ལ་མཚོ་གུའི་སྤྲོད་ཁོང་གིས་
རང་ཉིད་གཟབ་སྐྱས་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་པ་ཚོར་ན་ཡང་། ལག་སྒྲམ་
ནང་ཡོད་པའི་ཆས་གོས་དེས་བཞེ་བོ་རྒྱག་མ་ཐུབ། འོན་ཀྱང་དུ་
སྤྲོབས་མ་ཐག་ཁོང་ལ་དགའ་ཚོར་སྦྱེ་བྱེད་ཀྱི་དོན་དག་གཉིས་བྱུང་
བའི་དང་པོ་ནི། སྤྱིར་ཁོང་གིས་ཤ་མི་བ་སྐབས་ཁོང་ལ་རན་པའི་
བས་རིགས་རྟོད་དཀར་པ་དེ་རེད། རྒྱལ་དུ་དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཡོད་
པའི་རྒྱ་གར་པ་ཤ་བ་མཁན་ཚོས་བ་མ་སོས་རྗེས་སྟོན་རྟོད་དུང་
སྟོགས་བཞིན་ཡོད་ན་ཡང་། ཉིན་ཞིག་ཤ་མེད་གསོལ་ཚོགས་ཁང་
ཞིག་མཐོང་ནས་སློབ་སྦྱོང་ཁང་། དབྱིན་ཇི་བ་ཁག་གཅིག་གིས་
ཀྱང་། ཤ་མ་བོས་པར་གཟུགས་པོ་བདེ་ཐང་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་
ཤེས་སྐབས་སྟོན་རྟོད་པས་མ་པར་ཚན་རིག་གིས་ཚོས་ལྷགས་ལ་

རམ་འདེགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུལ་པའི་སློབས་པ་སྦྱེས། རྗེས་སུ་ཁོང་གིས་
ཉིན་གུང་བཟའ་ཁང་ན་བཟུང་མ་ཉོས་རྒྱ་དང་། རང་དགོང་ཉིས་ཆར་རང་
ནས་བཟོས་ན་སྒྲུབས་བདེ་ཡིན་པ་ཤེས།

གཉིས་པ་ནི། ཁོང་གི་གྲོགས་པོ་རྒྱ་གར་ན་གཞོན་ཞིག་གིས་
དབྱིན་ཇི་བར་ཡ་རབས་བྱེད་ཀྱི་འདུག་སྒྲུལ་ནས་དགའ་སློབ་སྦྱེས།
ཁོང་གིས་དབྱིན་ཇི་རང་བཞིན་བས་རིགས་རྒྱས་སློབ་ཅན་སྦྱོང་མི་
བྱུང་གུང་། གོན་པ་གྱོན་སྒྲུངས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་དབྱིན་ཇི་བ་
ཚོ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་རྒྱུ་མེད་པ་དག་བཅད། ཁོང་གིས་གོན་
པ་གསར་པ་འགའ་དང་དར་ལྷ་རིང་པོ་ཞིག་ཉོས། ཕུ་བོར་གསེར་
ཐག་གི་གདུ་བུ་ཞིག་སྐྱར་དགོས་ཚུལ་ཡང་བཤད། ཁོས་ཞོགས་པ་
རྟག་པར་ཁུ་ཚོད་རུང་ཅམ་རིང་གཟབ་ནན་ངང་རྩམ་འབྲུག་པའི་
སྒྲ་བསྒྲུས་པ་དང་། གྲོགས་པོ་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་སོང་སྟེ་ཞབས་བྲོ་
དང་། རྩ་རན་སིའི་སྐད། རྒྱུ་གར་རིགས། མི་མང་ལ་སྐད་ཆ་བྱེད་
རྒྱ་སོགས་ལ་སྒྲུངས་མོད། འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་དམིགས་བསལ་
གྱིས་སྒྲ་རྩལ་རིགས་འདི་དག་ལ་འབད་བཅོམ་མ་བྱས་པ་དང་།
ཁོང་གིས་དངུལ་ཡང་ཡང་རྩོགས། ལྷ་གསུམ་གྱི་རྗེས་ཁོང་གིས་
རང་གི་ཁུ་ཚོད་དེ་ལོགས་པོར་བཅད་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་ཤེས་ནས་

གོང་གསལ་འདི་དག་ཚང་མ་མཆམས་བཞག་སྟེ། བྱིན་པ་ལྷགས་
སྒྲོབ་སྒྲོང་བྱེད་པའི་འགོ་བརྩུགས། སྐབས་དེར་ཁོང་མཉམ་བུད་ཆོས་
ལྷགས་ལ་དོ་སྤང་ཇེ་ཆེར་སོང་པའི་མི་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། ཁོང་
གི་གོགས་པོ་ཆོས་རང་གི་ཆོས་ལྷགས་ཀྱི་དམ་པའི་གསུང་རབ་
ལེགས་ལྡན་ནག་པོའི་ཀློང་ལྗང་བཅས་ཀྱིས་དྲེད་པར་གོ་བ་
ལེན་ཚུལ་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་རེ་བྱས། ཁོང་གིས་དེའི་ཁྱད་ཆོས་ཇི་འདྲ་
ཞིག་ཡིན་མིན་བཟྭས་པར། དེ་སྒྲིན་གོགས་པོ་ཞིག་གིས་བདེན་
པའི་ཤེས་བྱ་སྤྲོད་པའི་དེབ་ཡག་ཤོས་ཞིག་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་ལྷགས་
ཀྱི་གསུང་རབ་ཅིག་གཙངས་པ་དེའི་ནང་གི་བརྗོད་བྱ་ཁག་ནི་
ལེགས་ལྡན་ནག་པོའི་ཀློང་གི་བརྗོད་བྱ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་
པས་ཇེ་སེ་ལེའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིན་པའི་བཀའ་རྩོམ་དེ་ཆོར་ཡང་ཏེ་ཅང་
དགའ་བོར་གྱུར། དེ་ནས་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་རྩོམ་པ་པོ་ཁར་
ལང་། ༡༧༢༥.....༡༨༤༡བར་བཞུགས་པའི་རྩོམ་པ་པོ་གྲགས་ཅན་
ཞིག་སྟེ། དམིགས་བསལ་ཁོང་གིས་མང་གཙོ་དང་། གསར་བཞེ།
དཔའ་བོའི་རིང་ལྷགས་བཅས་ཀྱི་ཐད་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་
དེབ་རིགས་དུག་ཅུ་ཙམ་བརྩམས་པར་གྲགས། སྐར་མཁན་གྱི་
མཆོད་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་དེབ་ཅིག་བསྒྲགས་ཏེ། དེའི་ནང་ཕུ་

རོ་རྩེ་ཁི་མོ་ཏ་མ་ཏི་ཁ་ཆེན་སྟོན་པ་དང་། ཁོང་གི་རྒྱ་བས་ཆེ་བའི་
འཆོ་བ་རོལ་སྤངས་སྟོར་ཤེས་པ་དང་། སྐབས་དེ་ནས་བཟུང་ཁོ་
རང་ཏ་ཅང་དགའ་བའི་བདེན་པ་ནི་ཆོས་ལུགས་གཅིག་ཁོ་ནའི་
ཁོད་ནས་མི་རྟེན་པར་བསམ་སྟེ། ཆོས་ལུགས་ཆང་མར་རྒྱས་ལོན་
བྱེད་པའི་འགོ་བཙུགས། ལོ་ན་གཞིན་པའི་སྟན་རྟེན་ལོ་བཞིར་
བྲིམས་ལུགས་སྟོབ་སྟོང་བྱས་པའི་ཡིག་རྒྱགས་ལེགས་པར་འཕྲོད་
དེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༨༧༡ ལོར་ཕྱིར་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས། ཁོང་འབྱོར་མ་ཐག་
པའི་སྐབས་དེར་གྲོགས་པོ་ཞིག་གིས་ཁོང་གི་མ་ཡུམ་གྲོངས་པར་
བཤད་པ་འདི་ནི་དེ་སྟོན་དབྱིན་ལན་དུ་མ་སོང་སྟོན་ཡབ་དམ་པ་
གྲོངས་པ་ལས་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་དགའ་བའི་དོན་རྒྱུན་ཞིག་དུ་གྱུར།

དེ་རྗེས་ཀྱི་ལོ་ཤས་སྟེ་སྤང་དང་བཅས་འདས་ཤིང་། ཁོང་གི་
སེམས་སུ་ཆེད་སྤངས་བྱས་པའི་བྲིམས་རྩོད་པའི་ལས་ཀར་ཡང་དེ་
འདྲའི་དགའ་ཞེན་མེད་པར་གྱུར་ཁར། དབྱིན་ཇིའི་བཙན་འཇུག་
འོག་ལས་ཀ་དེ་ལྟ་བུ་རན་པོ་མེད་པའི་སྤང་བ་ཡང་ཤར། གཞན་
ཁོང་ལ་བྲིམས་ར་ཞིག་ནས་དོན་རྒྱུན་ཅིག་བྱང་བ་ནི། ཁོང་གི་
བྲིམས་རྩོད་པ་གནང་སྐབས་སྟོབས་པས་དེ་ཙམ་མ་འདང་བར་
ཁོང་གི་སྤང་ཆ་བཤད་རན་ལ་ཐོན་དུས། ཆོག་གཅིག་ཀྱང་བཤད་

མ་ཐུབ་པར་གྱུར་པ་དེ་རེད། ཁོས་གནས་བབ་དེར་འགྱུར་བ་
གཏོང་འདོད་ཡོད་དུས་ལྟོ་ཨ་ལྷོ་རི་ཀར་ཕེབས་དགོས་པའི་མགོན་
ཤོག་འབྱོར་པ་དང་། དེ་ནི་ཁོང་ཨ་ལྷོ་རི་ཀར་ཡོད་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་
ཆོང་བ་ལུགས་པོ་ཆོར་རེ་བ་བཏོན་ཏེ་ཁོང་ཆོས་རྒྱ་གར་མི་
དམངས་ཆེད་དཔལ་འབྱོར་མཁོ་བསྐྱེད་རྒྱ་ཡིན། མོ་ཏན་ཏ་ལོ་
ཉེར་བཞིར་སོན་སྐབས་ལྟོ་ཨ་ལྷོ་རི་ཀར་ཁོར་པན་ཞེས་པའི་སར་
ཁོང་ཆོར་འཕྱད། ཡུན་ཙམ་སོང་རྗེས་ཁོང་གིས་ལྟོ་ཨ་ལྷོ་རི་ཁར་
ཡོད་པའི་རྒྱ་གར་མི་དམངས་གི་གནས་སྤངས་མི་ལེགས་པ་ཤེས་
ཤིང་། འདི་ནི་ཁོང་གིས་ཐོག་དང་པོར་བྲིམས་ར་ཞིག་དུ་རུབ་
ལུགས་ལྷ་བ་གོན་ཐོག་རྒྱ་གར་ལུགས་ཀྱི་ཐོད་དཀྲིས་ཤིག་ཀྱང་
དཀྲིས་ནས་སོང་བར་བྲིམས་ར་ཕྱིད་པ་གཞན་ཞིག་གིས་ཁོང་གི་ཐོད་
དཀྲིས་དེ་ལུད་དགོས་ཚུལ་བཤད་སྐབས་ཁོང་གིས་དེར་ཉན་
འཇོག་མ་བྱས་བས་བྲིམས་ཁང་གི་སྒྲོར་ལུད་སྤངས་གཞི་ནས་ཨ་
ལྷོ་རི་ཁའི་ནང་རྒྱ་གར་པར་ལྟ་སྤངས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་མེད་
གསལ་ཏོགས་བྱུང་། གནས་ཚུལ་ལྟོ་ཨ་ལྷོ་རི་ཁའི་ས་ཆ་ཆང་མར་
མགྲོགས་སྐྱུར་ངང་ཁུབ་པ་དང་། རྒྱ་གར་པ་གང་མང་ཞིག་གིས་སོ་
སོའི་ཕ་ཡུལ་བཞག་ནས་ཨ་ལྷོ་རི་ཀར་ལས་ཀ་འཛོལ་བར་འབད་

བཞིན་ཡོད་ལ། ལས་ཀ་ཡང་ལས་རིགས་དམའ་རིམ་དོ་ལུར་ལྟ་
བུར་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་དགོས་པར་གུར་ཡོད།

དེ་ལྟར་སྐབས་དེར་ལྷན་རྒྱུ་ལགས་ཀྱང་བྲིམས་ཚུད་པ་དོ་བོ་
ལུར་མཁན་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ཨ་རྒྱེ་རི་ཀར་འབྱོར་ནས་ཉིན་ཤས་
འགོར་རྗེས། ཁོང་གི་ཆོང་དཔོན་ཨེ་པ་གྲོལ་ལ་སེ་བྱ་ཞེས་པས་གོང་
ཁྱེར་གཞན་ཞིག་དུ་ཆོང་ལས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བཏང་། དེ་སྐབས་ཁོང་མི་
རིགས་དཀར་པོ་ཆོ་དང་ལྷན་དུ་མེ་འཁོར་རིམ་པ་དང་པོ་འི་ནང་
བསྐྱེད་པར། མེ་འཁོར་གྱི་བདེ་སྤྱང་མི་སྣས་ཁོང་སྐད་བཏང་སྟེ། མེ་
འཁོར་རིམ་པ་དང་པོར་འདུག་མི་ཆོག་ཚུལ་བཤད། དེར་ལྷན་
རྒྱུས་ངས་མེ་འཁོར་རིམ་པ་དང་པོ་འི་པ་སེ་ཉོས་ཡོད་ཚུལ་བཤད་
པར། ཉིན་རྒྱུ་ལས་པས་ཉོས་རྒྱུ་ཤུགས་ཆེ་བཏང་སྟེ་མེ་འཁོར་ཕྱི་
ལོགས་སུ་གཡུག་ཏུ་ཉིན་འདིར་ཁོས་རང་ཉིད་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་
མེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱུ་ཏེ། རང་གི་ལུས་སྒོག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
ཆེད་དུ་འབུལ་རྒྱུ་འདུག་པའི་བཅའ་བཞག་པ་རེད། སྤྱིར་མཁན་གྱི་
མཆོད་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་སྤར་བས་ཀྱང་ཡིད་སྒྲོ་དགོས་བའི་དོན་རྒྱུ་
ཞིག་བྱུང་བ་ནི། ཁོང་འབུལ་བསྒྲོད་ཀྱི་སྐབས་སྤྱི་སྤྱོད་འབུལ་
འཁོར་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ནང་ཁ་ལོ་བའི་ལྷག་རྒྱུ་ཀྱི་སྐབས་སྟེགས་

རག་ཡོད་ཀྱང་། འགྲུལ་བསྐྱོད་སྐབས་མི་རིགས་དཀར་པོ་ཚོས་
ཁོང་གི་སྐབས་མཉམས་ཉི་ཅེས་བྱས་པ་དང་། དེ་སྐབས་ལྷན་རྒྱེས་ཁོ་
ཚོའི་འདོད་སློབ་ཁེན་སྐབས་མཉམས་བཞེ་བོ་མ་བྱས་སྐབས་མི་དཀར་
དེས་ཁོང་ལ་ཉེས་རྒྱུ་བཏང་སྐབས་མི་གཞན་དག་གིས་མཚམས་
འཇོག་བྱེད་བཅུག

དེ་ནས་ཁོང་གོང་ཁྱེར་དུ་འབྱོར་དེ་གོང་ཁྱེར་ལྷོ་བའི་མགོན་
ཁང་དུ་སོང་བར། མགོན་ཁང་དེའི་ནང་དུ་འང་ཁོང་ཡོང་མ་བཅུག
དོན་ཀྱིན་འདི་དག་བྱང་བ་རྒྱུད་ལྷན་རྒྱེས་བསམ་པར་ཨ་ལྷོ་རི་ཀར་
ཡོད་པའི་རྒྱ་གར་པ་འདི་ཚོར་རྒྱབ་དཔུང་ཞིག་གསུམ་མཐོ་རིམ་མི་
སྒྲ་ཞིག་གི་རོགས་རམ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་བསམ་སློབ་ནང་ཤུགས་
ཆེན་པོ་བྱུང་། ཡིན་ན་ཡང་རང་ཉིད་ལ་བཞིན་ཉམས་དེ་འདྲ་མེད་
པས་བདེ་སྦྱིད་ལུས་སུ་མ་ཚོགས་པའི་མི་ཆེ་ཞིག་ལ་རེ་ལྟོས་བྱེད་ཀྱི་
མེད་ན་ཡང་། ཁོང་གིས་ཏ་ཅང་སློབ་འཁུར་གར་པ་ཚོའི་འཚོ་བ་ཇི་
འདྲ་ཡིན་མིན་རྟོགས་དཔྱོད་བྱས། ཁོང་ཚོ་ནམ་རྒྱུན་མེ་འཁོར་
ཨང་རིམ་གསུམ་པའི་ནང་དུ་འགོ་བཅོམ་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་གི་
རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་རྣམས་སྤྱག་ཕྱོགས་ནས་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བཞིན་པ་
མཐོང་བས་ཁོང་གི་སེམས་པར་བྱགས་གཟེར་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་
དེར་བརྟེན་ཁོས་སུ་མཐུད་ཁོང་རང་གིས་མཚོན་མི་རྣམས་ལ་དྲང་

བདེན་མེད་པའི་ཚུལ་དེར་སྟོན་ལན་གྱིས་འཐབ་ཚུང་ཆེན་པོ་བྱས།
སྐབས་ཤིག་ཚོང་པ་སྟེན་པ་ཞིག་གིས་མོ་དྲུན་ཏེ་བེམས་ཚུང་པར་
སྐྱས་ཏེ་བེམས་རར་སོང་ནས་ཚོང་བ་ཁོ་རང་ལ་དབང་བའི་དངུལ་
དེ་ཕྱིར་དབང་བར་བྱེད་གོས་ཚུལ་མངགས་པ་ལྟར། ཁོས་ལྷ་ཤས་
རིང་བྱ་བ་དེ་འབད་པ་ཆེན་པོས་བསྐྱབས་པས། ཚོང་བ་གཉིས་ཀ་
འཛོམས་སུ་བརྒྱག་ནས་བེམས་ཚུང་བྱས་པ་ལྟར། དངུལ་ཅི་ཙམ་
ཞིག་སྤངས་པ་དང་། ཅི་ཙམ་ལེན་རྒྱར་ལྷག་པ་དེ་གཉིས་ཀར་ཚོང་
པ་གཉིས་ཁ་མཐུན་ནས་གྲོས་འཆམ་བྱང་ནས་ལས་དོན་ལེགས་
པར་གྱུབ། ལེགས་འགྲུབ་བྱང་པའི་ལས་དོན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་
ཁོང་གིས་མི་མང་བར་འབྲུག་ཚུང་བྱང་བའི་ལས་དོན་མང་པོ་ཞིག་
གི་བར་འདུམ་བྱེད་བྱབ་པར་གྱུར། རྒྱ་གར་པའི་གྲོགས་པོ་ཚོར་ཞི་
བདེ་དང་བརྟན་མིང་སྟོས་རོགས་རམ་བྱས། ལོ་དེར་ཁོང་ཡེ་ཤུ་
ཚོས་པ་མང་པོ་ཞིག་དང་བྱག་འཕྲད་བྱས་པས་ཡེ་ཤུ་པ་དེ་ཚོས་
ལྷན་ཆི་ཡེ་ཤུ་ཚོས་པར་འགྱུར་རྒྱུ་དེ་བ་ཆེན་པོ་བཅངས་བ་དང་།
ཁ་ཆེ་བ་ཚོས་ཁོང་ཁ་ཆེ་དེ་ཚོས་པར་འགྱུར་རེ་བྱས། ཁོང་གིས་ཡེ་
ཤུ་དེ་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་དམ་པའི་གསུང་རབ་རྟེན་ལྟར་དང་། ཁ་ཆེ་དེ་
ཚོས་ལུགས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཀོ་རན་ཉིས་ཀ་གྲོགས་གི་ཡོད། འོན་

ཀྱང་དེ་དུས་ཁོང་གིས་ཉིན་རྒྱུ་ཉི་དམ་པའི་གསུང་རབ་བསྐྱགས་ཏེ་
སྒྲོ་སྒྲིང་ཇེ་ཆེ་ནས་ཇེ་ཆེར་གྱུར་པ་དང་། དེ་དག་ལས་ཁོང་གིས་
དོན་དམ་གྱི་བདེ་བ་དང་ཞི་བདེ་རྟེན་པར་གྱུར།

ལོ་མཇུག་དེར་ཁོང་གིས་ཨོ་གྲོལ་སེ་ཐི་དང་མཉམ་ལས་གྱི་
ལས་ཀ་ཡོངས་འགྲུབ་བྱས་སྟབས། ཕྱིར་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་རྒྱུ་
འཆར་གཞི་བཏང་ན་ཡང་། འོར་པན་གྱི་ཁོང་ལ་མཐའ་མཇུག་གི་
སྐྱེལ་མའི་དགོང་ཟས་འདྲེན་སྐབས་ཀྱི་སྒྲོང་མོལ་ལས་ཁྲིམས་
ལུགས་ཀྱིས་སུ་མཐུད་རྒྱ་གར་མི་དམངས་ཀྱི་རང་དབང་ཇེ་ཆེ་ནས་
ཇེ་ཆེར་འགོ་བ་བྱེད་བྱུང་པའི་ཡིད་ཆེས་རྟེན་ཁར། ལྷན་རྒྱེས་ལྷོ་ཨ་
ཇླེ་རི་ཀར་རྒྱ་གར་མི་དམངས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཆེད་འབད་བརྩོན་བྱས་
པར་ཕྱིར་དྲན་བྱས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ལོ་ན་ཉི་ཤུར་སོན་པ་ནས་
བརྒྱུད་ལྷོ་ཨ་ཇླེ་རི་ཁར་རྒྱ་གར་མི་མང་གི་ཆེད་དུ་ལས་ཀ་བྱས།
ལྷན་རྒྱེས་ལུགས་ལོ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་ཕྱིར་རྒྱ་གར་དུ་འབྱུག་ཙམ་
རིང་ཕེབས་པ་དང་། རྒྱ་གར་ནས་ལྷ་ཤས་བཅུགས་རྗེས་ཁོང་གི་
བཟའ་ལྷ་དང་བུ་ཕུག་གཉིས་ཁྲིད་དེ་ཕྱིར་ཨ་ཇླེ་རི་ཀར་ཕེབས། རྒྱ་
གར་དུ་བཅུགས་སྐབས་ཁོང་གིས་མི་མང་ལ་ལྷོ་ཨ་ཇླེ་རི་ཀའི་ནང་
རྒྱ་གར་བ་ཆོར་བལྟ་སྒྲིངས་གང་འདྲ་ཡོད་མེད་གསལ་བ་ཤད་བྱས་
པས། ཁོང་ཕྱིར་ཨ་ཇླེ་རི་ཀའི་ཏེ་ཏེ་ལ་རུ་མ་འབྱོར་གོང་ནས་དེར་

ཡོད་ཀྱི་མི་རིགས་དཀར་པོ་ཚོས་ལྷན་ཆི་རྒྱ་གར་དུ་སོང་ནས་སྐད་
ཆ་ཅི་ཞིག་བཤད་མིན་དང་། རྩོམ་ཡིག་ཅི་ཞིག་སྒྲེལ་མིན་ཤེས་
རྟོགས་བྱུང་ནས་ཁོང་གནམ་གུ་ལས་བབ་མ་ཐག་གློ་བུར་དུ་ལྷན་
ཆིའི་མིང་ནས་བཟུང་སྟེ་དོ་སྐྱོལ་སྐད་འབོད་བྱས་ཤིང་། ཁོང་མི་
ཚོགས་ཀྱི་འཆང་ཀའི་ཁྲོད་ལྷུང་ནས་མི་མང་གིས་དོ་དང་སྒྲོ་ང་
སོགས་ཀྱིས་ཚོད་མེད་གཞུས། གློ་སྟོབས་ལྷན་པའི་དབྱིན་ཇི་ཉིན་
རྟོགས་པ་ཞིག་གི་བཟའ་ལྷས་ཁོང་སྤུང་སྟོབ་བྱས་ཏེ། ཉིན་རྟོགས་
པ་མ་སྟོབས་བར་དུ་ཁོང་དང་ལྷན་དུ་ཞབས་ཐང་ངང་གནམ་ཐང་
ནས་ཕྱིར་བུད། དེ་ནས་ཁོས་རྒྱ་གར་ཉིན་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་ཞིག་
ཁྱོད་ཏེ་ཁོང་ཁོ་དྲག་དུ་ཁོས་པའི་མི་ཚོགས་ཁྲོད་ནས་ཕྱི་ལོག་གི་
སྒྲིའི་ཐད་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་བྲོས་པ་ན་ཉིན་རྟོགས་དཔོན་པོ་ཞིག་
གིས་མི་ཚོགས་ཀྱི་མདུན་ནས་བཀག་

ལྷན་ཆི་ལགས་གློ་ཨ་རྩེ་རི་ཀར་ཡོད་སྐབས་ཀྱི་ལོ་ལྔ་དག་ལ་
ཁོང་གི་རྗེས་འཇུག་རྒྱ་གར་བ་ཚོས་ཆེད་དུ་ལས་འགུལ་སྒྲེལ་བ་
དང་། ཁོང་ཚོའི་གནས་སྤངས་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཕྱག་ལས་
གནང་། ཁོང་ཚོར་འོས་འཚམ་གྱི་སྤྲིད་གཞུང་བཙུགས་པ་སོགས་
བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལངས་ཤིང་ཁོང་གིས་དཔལ་འབྱོར་མཁོ་སྟོབ་རྒྱ་
ཆེན་བྱེད་པའི་ལས་བྱ་སྤངས་ཏེ་མི་ཉམ་ཐག་གམ་སྟོ་བོ་དག་དང་

མཉམ་ལུགས་ཀྱིས་ལས་ཀ་བྱས། ཁོང་གི་བཟའ་ཟླས་ཁོང་གི་ལས་
ཀ་ཅི་བྱས་ལ་རྟགས་རམ་བྱས་ཏེ་སྟོ་སྟོ་བས་གོང་འཕེལ་གྱིས་སུ་
མཐུད་ལས་ཀ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དང་། ལྷོ་ཨ་ཇླེ་རི་ཀར་སྟེལ་པའི་
ལས་འགུལ་དག་གིས་མ་འོངས་པའི་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཕན་
ངེས་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོ་ཆེད། ཁོང་ལ་བསམ་སྟོན་འཐབ་ཚུང་
ཀྱི་ཡིད་ཆེས་ཇེ་ཆེ་ནས་ཇེ་ཆེར་སྐྱུར། ལས་འགུལ་འདི་ནི་མ་རུང་
བ་དང་། འཐབ་འཛིང་། འཁོན་འཛིན། སྤང་སེམས་བཅས་ཀྱི་ཁ་
གཏད་དུ་སྐྱུར། ཡིན་ན་ཡང་དྲང་བདེན་མིན་པའི་བཀོད་མངགས་
དང་བློ་མས་ལུགས་ལ་བྱམས་བརྩེ་ལྡན་པའི་ཐབས་ཤེས་ཀྱིས་
མཐའ་གཅིག་དུ་ངོ་ཚྏ་ལ་བྱས། ཇེས་སུ་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་རྒྱ་གར་
པ་དེ་ཚོ་ཡང་སྟོན་རྟོག་དགོངས་རྒྱལ་གྱི་ཇེས་སུ་གང་ཐུབ་འགོ་
བར་བརྩམས། སྟོན་རྟོག་ལགས་ཐེངས་མང་པོར་བཅོམ་དུ་བཅུག་
ན་ཡང་། ཁོང་གི་ཇེས་འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱིས་སུ་མཐུད་ཁོང་གི་ལས་
འགན་སྒྲུངས། ༡༩༡༥ལོར་སྟོན་རྟོག་ལགས་ལྷོ་ཨ་ཇླེ་རི་ཀ་དང་ཁ་
བྲལ་སྐབས། ལྷོ་ཨ་ཇླེ་རི་ཀའི་ནང་ས་བབུང་ཡོད་པའི་རྒྱ་གར་པ་
ཚོའི་གནས་སྤངས་ལ་སྤྲོད་མེད་པའི་ཡར་རྒྱས་བྱུང་ཡོད།

འཇམ་གླིང་འབྲུག་ཆེན་གཉིས་པ་འགོ་ཚུགས་པའི་སྐབས་
དེར་རྟུན་རྟེ་ལགས་ཀྱིས་ཁོང་རང་ཉིད་འགོ་བཟུང་ཅིག་དུ་འགྱུར་རེ་
དང་བཅས་ཕྱིར་རྒྱ་གར་དུ་ལོག་ཁོང་གིས་ལྷོ་ཨ་ཧྲེ་རི་ཀར་ཕུག་
ལས་གནང་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་པ་ཚོ་དང་། ས་ཆ་གཞན་གྱི་མི་
གང་འཆམ་ཞིག་གིས་དུས་རྒྱུན་རྟུན་རྟེ་འོ་སྐར་གླིང་གླིང་བྱས། ཁོང་
གིས་ཨ་མེ་ད་རྟེ་ཁོ་ཁོ་ཉི་མར་གནས་བཅས་པ་དང་། དེར་ཨ་ཞི་
རམ་མམ་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཞིག་ཀྱང་དབུ་བརྟེས། མི་སྲུ་
དང་རིགས་རྒྱུད་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཁོང་གི་ཚོགས་པ་དེར་ཉུགས་
ཚོག་པའི་འབོད་སྐྱལ་ཡང་བྱས། ཡིན་ན་ཡང་གལ་སྲིད་དེར་
ཉུགས་ཚོ། ག་ཤམ་གསལ་དམ་བཅའ་འདི་དག་ངེས་པར་དུ་ཁས་
ལེན་བྱེད་དགོས།

ནི་ནམ་ཡང་བདེན་པར་སྤྲོ་བ།
མི་གཞན་ལ་འཛིང་རེས་མི་བྱེད་པ།
འཁོན་སེམས་མི་འཛིན་པ།

སོ་སོའི་འཕྲོད་བརྟེན་ལ་གཞོད་པའི་ཟས་རིགས་མི་སྤྱོད་པ།
ངེས་པར་དུ་མི་མཁོ་བའི་ཅ་དངོས་བདག་གིར་མི་བྱེད་པ་བཅས་
ཡིན།

དེ་ནི་རྩི་ཆོས་ལུགས་པའི་ནང་རྟེན་མི་རུང་བའི་རྟེན་
དམའ་བའི་མི་ཡོད་སྟབས། ལྷན་རྒྱུ་མཆོག་གིས་དེ་དག་ཆོག་པས་
པའི་ནང་དུ་བསྐྱུ་བར་བྱུགས་རེ་བཅངས། རྟེན་མི་རུང་བའི་
བྱིས་ལས་མི་ཞིག་ཆོག་པས་པར་ལུགས་ཆེ་རྒྱུ་དུ་ལངས་ངེས་ལ།
བྱིས་མཆོས་ཆོས་ཁོང་ཆོར་མཉམ་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་
སྟེན་པར་བསྐྱུ་བ་དང་། དེ་མ་ཐག་དེ་ནི་རྩི་ཆོས་ལུགས་པ་
འབྱོར་ལྷན་ཆོས་ཆོག་པས་པར་རྟེན་དངུལ་སྤྲོད་བཞིན་པ་དེའང་
མཆོམས་བཅད། དེ་སྐབས་ལྷན་རྒྱུ་རང་ཉིད་ལ་ཉེན་ཁ་ཅི་ཡང་མ་
བྱུང་ནའང་། ཁོང་གིས་ཆོག་པས་པ་ཆ་ཆང་རྟེན་དམའ་བ་ཆེ་སྤྲོད་
ཡུལ་གྱི་གོང་ཁྱེར་དུ་སྤྲོད་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་བཏང་། ཁོང་གིས་
འཆར་གཞི་དེ་འདྲ་ཞིག་འཐེན་དོན་ནི་ཁོང་ཆོ་ཆང་མས་ལས་
རྟེན་དམའ་བ་སྐྱབ་ཆོག་པ་དང་། དེར་རྟེན་མི་རུང་བའི་
རྟེན་ཀྱང་ལུགས་བྱུ་བ་པས་ཡིན། འཆར་གཞི་འདི་དག་བཅོས་
པའི་སྐབས་དེར་ཁ་ཆེའི་ཆོང་བ་ཞིག་གིས་ལྷན་རྒྱུ་ལགས་བྱུར་དུ་
སྐད་བཏང་སྟེ་ཨ་ཞིས་རམ་ལ་དངུལ་གྱིས་རྟེན་པར་སྤྲོད་རྒྱུའི་
ཁས་སྒྲུངས། ཕྱི་ཉིན་མི་དེས་ཆོག་པས་པར་ལོ་གཅིག་ལ་འདང་ངེས་
གྱི་དངུལ་ཕོན་ཆེན་ཁྱེར་དེ་ཕེབས། ལྷན་རྒྱུ་མཆོག་བྱུགས་དགེས་

ནས་ང་ཚོར་དགོན་མཆོག་གིས་རོགས་དངུལ་བསྐྱར་ཡོང་བ་རེད་
ཅེས་བཤད།

ལས་འགུལ་འདི་ནི་རོགས་མི་རུང་བའི་མི་སྡེ་རོགས་དམའ་
བ་ཚོས་རྒྱ་གར་བའི་མི་ཆེའི་ཁྲོད་ཐོབ་ཐང་གསར་པ་ཞིག་ཐོབ་
པའི་དུས་ཐོག་མ་དེ་རེད། སྐབས་དེ་ནས་བཟུང་མདུ་ཏ་མ་གླུ་
རྩིས་ཁོང་གི་སྐྱ་ཚེ་རང་ཡུལ་གྱི་སྐྱམ་བུའི་ལཱ་བ་དགུས་མ་དེ་གྲོན་
ནས་བསྐྱལ། གླུ་རྩིས་རྒྱབས་ཆེན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ནི་ཁོང་གི་སྐྱ་
ཆེའི་རིང་མི་སྐྱོ་བོ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱིས་མནར་བ་དག་གི་གནས་
བབ་ཡར་རྒྱས་སུ་གཏོང་རྒྱ་དང་། སྤྱོད་པ་གང་ཅིའི་ཐད་འཆོ་བ་
མེད་པའི་སྒོ་ནས་མི་མང་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཡིན་ལ། ཁོང་
གིས་དོན་མེད་དུ་རྩྭ་དུ་སྒྲོང་མཁན་རོགས་ལ་ངོ་ཚྏ་ལ་བྱེད།
སྐབས་དེར་ཁོང་གིས་ཞིང་ལས་པ་ཆེའི་ཁྲོད་འཆོ་བ་སྐྱོ་བོ་ཡིན་
མཁན་ཚོ་རྩད་གཅོད་བྱས་ནས་བསྐྱུ་རུབ་གནང་སྐབས་མི་བརྒྱ་
ཕྱག་མང་པོ་ཁོང་གི་འབྲིས་སུ་འདུས། དེ་དག་ཁྲོད་ཁོང་གི་གྲོགས་
པོ་ཞིག་ཡོང་སྟེ། ཁོང་ཚོར་རོགས་རམ་བྱེད་རྒྱ་བྱས་པ་དེ་ནི་དབུལ་
བོ་དེ་ཚོར་མཆོན་ན་ཏང་མངས་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་དུ་

གུར། དུས་དེར་ཉེན་རྟོགས་པས་སྒྲན་རྩི་འཛིན་དགོས་པའི་བཀོད་
མངགས་བྱས་ཏེ་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་དང་།

བྲིམས་རར་ཁོང་གིས་ཅིའི་ཕྱིར་བཀའ་གསུང་དང་ལེན་བྱེད་མ་
བྱུང་པའི་འགྲེལ་བཤད་བྱས། བྲིམས་འགལ་བྱས་ཚུལ་དང་ཉེས་
ཆད་བཅད་ཆོག་ཚུལ་ཡང་བཤད་པས་བྲིམས་ར་ནས་ཐག་གཅོད་
མ་བྱུང་པར་གློད་བྲོལ་བཏང་།

འདི་ནི་ཐོག་དང་པོའི་གོམ་པ་གལ་ཆེན་ཞིག་སྟེ། རྒྱ་གར་གྱི་
ས་ཁུལ་མང་པོ་ཞིག་དུ་བྲིམས་ལུགས་ལ་བསམ་ཞིབ་མ་བྱས་པར་
དྲང་བདེན་མིན་པའི་བྲིམས་ལུགས་བེད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཉེས་ཆད་
བཅད་དེ་སྤྱིང་འཇགས་བཟོ་བཞིན་པའི་རྣམ་པ་རྟོགས་པ་དེ་རེད།
ག་ལེར་རྒྱ་གར་མི་མང་གིས་དྲག་སྤྱོད་འཐབ་ཚུད་ལས་མདུ་ད་
མའི་བྱམས་བཅུའི་འཐབ་ཚུད་ཀྱི་དོན་སྤྱིང་རྟོགས་པ་དང་།
༡༩༣༠ལོར་ལྷ་འོ་ལངས་བྱུང་ངོ་།

བྲིམས་ལུགས་ལྟར་ན་སྤྱི་ཁྱེད་རྒྱ་མཚོའི་ཁུ་ལས་ཆ་ལེན་
མི་ཆོག་པར་ངས་པར་དུ་སྤྱིད་གཞུང་གི་ལག་ནས་ཉོ་དགོས་པ་
ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་སྒྲན་རྩིས་བསམ་ཞིབ་བྱས་མཐར། འདི་ནི་
དྲང་བདེན་གྱི་བྲིམས་ལུགས་ཤིག་མིན་པར་རྟོགས་ཏེ་ངོས་ལེན་མ་
བྱས། བདུན་ཕྱག་གསུམ་གྱི་རིང་འཇམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱིས་སྐབས་

དེའི་རྒྱ་གར་གྱི་ཡང་བའི་གནས་བབ་ལ་བལྟས་ཡོད་ལ། འོ་ན་
ཅུང་ཟད་རྒྱས་པའི་མི་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཟོས་པའི་སྒྲུལ་བྱ་
དཀར་པོ་ཞིག་གོ་ན་ཏེ་སློ་སྟོབས་ཆེན་པོས་མཐུན་བསྐྱོད་བྱས་ཤིང་།
མི་ཚོགས་འཆང་ཀ་དང་བཅས་ཁོང་གི་རྗེས་སུ་ཉུགས་པ་དང་། མི་
མང་གོང་གསེབ་དང་གོང་གསེབ་བྱས་ནས་རྒྱ་མཚོར་མ་བྱག་བར་
དུ་མཐུན་ནས་མཐུན་དུ་བསྐྱོད། དེར་ཁོས་ཚུ་ཡིད་ཆེས་པ་
སྤངས་པ་དང་། སྤྱིད་གཞུང་གིས་མི་མང་ལག་ནས་ཚུ་བྱིར་ལེན་མ་
རུས། ལྷན་རྒྱུ་ཐོབ་པ་ཞིག་བཅོམ་ཁང་དུ་བཅུག་ན་ཡང་ཡུན་རིང་
མ་འགོར་བར་སློད་བཀྲོལ་བ་དང་། རྒྱ་གར་མི་མང་གི་འོས་ལངས་
དེ་སོ་སོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གཏད་ཡོད་ཅིང་ལྷན་རྒྱུ་ཡང་
སོ་སོའི་རྒྱལ་ཁབ་མཁོ་ན་ཡང་ཁོས་རྒྱ་གར་མི་མང་གི་སློ་གཏད་དེ་
མཐུན་གཅིག་དུ་དཀོན་མཆོག་ལ་བཅོལ་ཡོད། ཁོང་གིས་གསུང་
དོན་དེ་ལ་གདང་ཆོད་ཆེན་པོ་མེད་ཅིང་ང་ཚོས་དེའི་ཕྱོགས་སུ་
འབད་བཅོམ་གྱིས་ང་ཚོའི་ཆེད་དུ་རྒྱལ་ཁབ་ཐོབ་པར་བྱེད་དགོས་
ཞེས་བཤད། སྐབས་དེའི་རྒྱ་གར་གྱི་དབྱིན་གཞུང་གིས་རྒྱ་གར་ལ་
རང་བཅོམ་སློད་འདུན་མེད་པར་བརྟེན། ཁོང་གིས་དབྱིན་ཇིའི་
གཞུང་ལ་སྟུན་ཉུ་འདྲ་མིན་སྤུལ་ཏེ་ཁ་གཏད་བཅག་མོད། འོ་ན་

ཀྱང་ཁོང་གིས་བྱམས་བཅུ་གོང་བཀྱར་དང་བཅས་ཁོང་ཚོ་ལ་སྤང་
སེམས་བབྱང་མེད། ཁོང་གིས་དེ་ལྟར་ལས་འགུལ་སྤེལ་པའི་
ཤུགས་ཆེ་བར་བརྟེན། ཐངས་ཁ་ཤས་ལ་བཅོམ་དུ་བརྟུག་རྗེས་
འཇུག་པ་ཚོས་ཁོང་གི་ཤུགས་དགོངས་བཞིན་མ་སྐྱབ་པར་དྲག་
པོའི་འཐབ་ཚུང་བྱས་ཆོ། ཟ་མ་མ་བཞེས་པར་བཞུགས་པ་དང་།
ཐངས་ཁ་ཤས་རྒྱན་རིང་པོར་ཟ་མ་མ་བཞེས་པར་གེ་ལ་ཉེ་བར་
གུར། ཁོང་གི་རྗེས་འཇུག་པ་ཐེ་མང་དུ་སོང་བ་དང་། སྟོབས་
ཤུགས་ཀྱང་ཐེ་ཆེར་གུར། མི་ཚོགས་མང་པོ་འཛང་ཁ་དང་བཅས་
ཁོང་ལ་མཇལ་བར་བཅར་ཏེ་གསུང་ལ་ཉན་པར་སྟོབས། རྒྱ་གར་
རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱིས་ཁོང་གི་གསུང་ཚོམ་གྲོག་པ་དང་། རྒྱ་གར་མངའ་
སྡེ་གཞན་གྱི་དབུ་བྱིད་དང་འཇམ་གླིང་རྒྱལ་གཞན་གྱི་འགོ་བྱིད་
དག་ཀྱང་ཁོང་ལ་བཀའ་མོལ་ལུ་བར་འབྱོར་ཏེ། ཁོང་ཚོའི་འཆར་
གཞི་བཤད་པ་དང་། ཁོང་གི་འཇམ་གླིང་ལ་ཕྱོགས་པའི་ཞི་བདེ་
དང་། བྱམས་བཅུའི་སྐྱོར་ལ་ཡང་གསུང་མོལ་གནང་། སོ་སའི་
རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་འཐབ་ཚུང་རྒྱན་རིང་བྱས་མཐར་འཁར་གཞི་
ལེགས་འགྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་འཁོར་པ་དང་། ལོ་དུ་མའི་རྗེས་སུ་ལས་
འགུལ་དེས་རྒྱ་གར་ལ་རང་བཅོམ་བསྐྱོན། མི་ཚང་མས་སྟོན་རྟོག་

མཆོག་གིས་གཞན་ལས་ལྷག་པའི་སྐྱོང་ལ་བསྐྱོན་ཏེ་རྒྱ་གར་ལ་
རང་བཙན་ཐོབ་པར་བྱས་པ་རྟོགས་ཡོད་མོད། ལྷན་རྒྱུས་དཀའ་
སྤྱད་གི་ངང་ནས་རྒྱལ་ཁབ་སྤངས་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་། ཁ་ཆེའི་ཆོས་
ལུགས་པའི་རྗེས་འབྲུག་པ་དང་། ཏིན་རྟའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་
འབྲུག་པ་ཆོས་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཁབ་ཆ་བགོས་བྱེད་དགོས་ཚུལ་དང་།
དེ་གཉིས་ད་ལྟ་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ཡིན་ཚུལ་གྱི་རྟོག་འཛིང་ཅན་གྱི་
ཚུངས་སྒྲེང་བྱུང་། ལྷན་རྒྱུས་ལགས་སོ་སོའི་རིགས་ལ་ཏཱ་ཅང་དགའ་
ཞེན་ཆེ་ན་ཡང་། ཡང་བའི་གནད་དོན་དེ་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་སུ་
ཁག་བགོས་བྱེད་དགོས་ཚུལ་གྱི་ཚུངས་སྒྲེང་དེས་ཁོང་ལ་སྤྱད་
བསྐྱེད་བསྐྱོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མངའ་ཁུལ་མང་པོ་ཞིག་ནས་ནང་འབྲུག་བྱུང་བ་
དང་། དམིགས་བསལ་གྱིས་ཏིན་རྟ་པ་དང་ཁ་ཆེ་ཆོ་ཕྱོགས་ཁག་སོ་
སོ་བྱས་ནས་ཕྱོགས་གཉིས་བར་འབྲུག་འཛིངས་ཇེ་ཆེར་བྱུར་རྒྱུ་
སྤྱེས་པ་དང་། བྱུང་མེད་བྱིས་པ་སོགས་མང་པོ་ཞིག་བསད་པ་མ་
ཟད། མི་སྟོང་ཆོ་བརྒྱ་ཤྲག་མང་པོར་བྱིས་མེད་པར་བྱུར་ཏེ་སྤྱད་
བསྐྱེད་གྱིས་གཞོན་པར་བྱུར། འབྲུག་ཚུངས་མཆོམས་མ་བཞག་བར་
དུ་ལྷན་རྒྱུས་ཟས་བཅད་ངོ་ཚོལ་བྱས་པས། ལྷན་རྒྱུས་ཡོད་པའི་

མངའ་ཁུལ་དེར་མངའ་ཁུལ་གཞན་ལྟར་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་ཞི་
བདེས་བྱབ་པ་དང་། ཏིན་རྩ་དང་ཁ་ཆེ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀས་གོང་
བཀྱར་བྱས་པར་བརྟེན་མཐའ་མར་ཞི་བདེ་ངང་གནས་སྐབ་པར་
ཟུར་མོད། འོན་ཀྱང་སྤྱོད་རྒྱུ་མི་ཆོ་ཚེ་གསལ་ལ་ཉེ། དེ་རྗེས་༡༩༥༤
ཟླ་དང་པོའི་སྐུ་ཏུ་ཏིན་ཁོང་བཅུ་གསལ་གནས་ནས་ག་ལེར་ཆོས་
ཁང་གི་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་རྩེ་གཏད་དེ་འགྲོ་སྐབས་ཏིན་རྩ་པ་ན་གཞིན་
ཞིག་གིས་ཁོང་གིས་ཁ་ཆེ་བ་ཆོར་མཇུག་མཐུན་བྱེད་ཀྱི་འདུག་པས་
ཏིན་རྩ་པར་ཕོགས་སྐྱུ་བཏང་སོང་སྐྱུ་སྒྲེ་མི་ཆོགས་ཁོང་ནས་
མཐུན་དུ་མཆོང་སྒྲེ་སྤྱོད་རྒྱུ་མི་ཕོ་བའི་སྒྲེ་མེ་མདའ་བརྒྱབ། སྐར་
མ་འགའི་རྗེས་སུ་མས་ཟིན་པའི་སྤྱོད་རྒྱུ་མི་ལགས་ཁྱེད་ཡོང་བའི་ཁང་
བ་ལས་མི་ཞིག་ཕྱིར་ཐོན་དེ་རེ་སྐྱུ་བཏང་བཞིན་པའི་མི་ཆོགས་ལ་
སྤྱོད་རྒྱུ་མི་གོང་ས་སོང་ཞེས་བཤད།

རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱ་བས་ཆེན་དབུ་ཁྱིའི་གཞན་ཞིག་སྟེ། ཡུལ་ཁྱིའི་
 རྒྱ་གར་རང་བཙན་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་སྤྱིད་སྒོམ། རྒྱ་
 མཁན་གྱི་མཆོད། ཡིས་མཆོད་མོ་དེར་རྒྱུད་འཕྲིན་བརྒྱུད་འོད་
 རྒྱུད་དེ་ཆོ་དང་རྒྱུད་དུ་གྲུས་སོང་བས། འཇིག་རྟེན་ལྷན་པས་
 ཁོངས་སོང་། ད་ནས་དེ་ཆོའི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཡབ་ཆེན་མེད་པས།
 ལུས་དུ་བྱུང་བའི་འདས་མཆོད་ནི་དེ་ཆོས་སོ་སོའི་བདེན་དོན་

གཉེར་དགོས་པ་དེ་ཡིན། ཁོང་ནི་བཟང་སྲོད་ཀྱི་ཕུག་ལས་ཁོད་
ནས་ནར་སོན་ཞིང་། བཟང་སྲོད་ཀྱི་ཕུག་ལས་ཁོད་སྐྱ་ག་ཤེགས་
ཞེས་ཁྱབ་བསྐྱགས་བྱས།

ཉིན་ཤས་རྗེས་སུ་དྲིན་རྩའི་རྗེས་འཇུག་པ་མང་པོ་འཛང་ཁ་
དང་བཅས་དངོས་སུ་དྲིན་རྩའི་ལྷགས་སྒོལ་ལྟར། མདྲ་ཏ་མ་སྟན་
རྩའི་སྐྱ་ཕུང་མེར་བསྐྱགས་བཏང་། དེ་ནས་རུས་ཐལ་རྣམས་ཁྱ་ལ་
ག་ཤེགས་ཤིང་། ལྷབས་ཆེན་གྱི་སྐྱ་བོ་གང་དེ་འདས་ཟེན་ན་ཡང་།
སྒོ་སྒོག་མ་རྒྱབ་པར་ད་དུང་ཡང་གནས་ཡོད།

ཟུར་ལྷ། དེ་ལྟ་ནས་བོད་བསྐྱར་བྱས་ཟེན་པའི་དམ་པ་གང་
གི་ལོ་རྒྱུས་འདི་དེ་རིང་སྒོག་ཁྲོད་ལས་ཡང་བསྐྱར་མཐོང་སོང་བ་
ལྟར། ཟེན་བྲིས་སུ་བཀོད་ན་གོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཤེས་འདོད་པ་དག་ལ་
ཕན་ཆེ་བར་སྟམ་ནས་བཀོད་པ་ཡིན་མོད། འདིའི་ཁོད་གོ་བོར་དུ་
སོང་བ་དང་བསྐྱར་ཉེས་སུ་སོང་བ་མང་པོ་ཞིག་ཅི་བས་ཡོད་ངེས་
ན་ཤེས་ནས་སྐྱ་བོ་དག་གིས་མཇུག་མོས་རི་སྟོན་རེ་བྱེད་རྒྱར་རེ་
བས་སྐྱ་ག་ནས་བསྐྱད་ཡོད།

